

Wolne Związki Zawodowe

<https://wzz.ipn.gov.pl/wzz/dokumenty/wzz-wybrzeza/2218,SB-wobec-WZZ-Wybrzeza.html>
2022-12-06, 18:51

SB wobec WZZ Wybrzeża

Służba Bezpieczeństwa dysponowała szerokim wachlarzem działań, od inwigilacji przez zastraszenie, po represje. Powszechne stały się aresztowania bez podawania przyczyny na 48 godzin, pobicia przez „nieznanych sprawców” i wiele innych.

Służba Bezpieczeństwa nie mogła i nie chciała biernie obserwować coraz bardziej skutecznej i zataczającej coraz szersze kręgi działalności antykomunistycznej mieszkańców gdańskiego Wybrzeża. Dysponowała szerokim wachlarzem działań, od inwigilacji przez zastraszenie, po represje. Do standardowych działań wymierzonych w opozycję należało rozpracowywanie w ramach spraw operacyjnych, zakładanie podsłuchów, perlustracja korespondencji, obserwacja mieszkań. Powszechne stały się aresztowania bez podawania przyczyny na 48 godzin, szczególnie w przededniu uroczystości upamiętniających ofiary Grudnia '70, przeszukania mieszkań, często bez wymaganego nakazu prokuratorskiego, pobicia przez „nieznanych sprawców”, sankcje karne wymierzone przez wymiar sprawiedliwości, szykany w zakładach pracy. Bezpieka uciekała się również do gróźb wobec rodziny i przyjaciół, usiłując w ten sposób wymusić zmianę postawy lub wycofanie się z aktywnej działalności.

IPN Gd 321/70/1
Dz. 7/77
Prokuratura Wojewódzka
w Gdańsku

234
183
Ręko. nr 111

Gdańsk, dnia 3 maja 1978 roku
T a j n e
Ręko. nr 111

Informacja uzupełniająca

W dniu 27 kwietnia 1978 r. funkcjonariusze Wydziału Sledczego Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej przeprowadzili przesłuchanie mieszkańca Kasimiera Szczęcha zam. w Gdańsku ur. w 1932 r. z zawodu elektryk, samotny, bezpartyjny, obecnie nie pracującego, ostatnio zatrudnionego w Przedsiębiorstwie "Kliks" skład został zmobilizowany na szklaną próbę.

W tym czasie w mieszkaniu Szczęcha znajdowali się:

- 1/ Krzysztof Wyskowski /informacja z dnia 10 marca b.r./
- 2/ Edwin Mysak zam. w Sopocie ur. w 1950 r., samotny, zatrudniony w Stocni Gdańskiej im. Lenina,
- 3/ Bogdan Grabowski ur. w 1951 r., kawaler, student V roku Politechniki Gdańskiej zamieszkały u Szczęcha bez meldowania,
- 4/ Dezideriusz Witkowski ur. w 1948 r., kawaler, zatrudniony w Stocni Północnej w charakterze kierowcy, zamieszkały u Szczęcha bez zameldowania,
- 5/ Adam Wojciechowski ur. w 1957 r., kawaler, zatrudniony w Stocni Gdańskiej im. Lenina w charakterze spawacza, zamieszkały u Szczęcha,
- 6/ Michał Witkowski ur. w 1950 r. zatrudniony w Stocni Gdańskiej im. Lenina w charakterze strażaka, zam. w Gdańsku-Fraszowa w Domu Stocznian.

W wyniku przesłuchania mieszkańca Kasimiera Szczęcha ujawniono 48 egzemplarzy "Opinia" z marca 1978 r.
170 egzemplarzy "Robotnik" z okresu grudnia 1977 r. z marca 1978 r.
brozurę "Głos" i "U progu",
4 egzemplarze "Bratniak" ze stycznia 1978 r. i inne pisma dotyczące działalności KOR.

strona 0274

**Informacja uzupełniająca
Prokuratury Wojewódzkiej w
Gdańsku z dn. 3 V 1978 r.; IPN Gd
321/70 t. 1, k. 274.**

IPN Gd 321/70/1
Dz. 7/77

246
184

- 2 -

Równocześnie dokonano przesłuchania mieszkańca Krzysztofa Wyankowskiego, u którego ujawniono
8 egzemplarzy "Opinia" z marca 1978 r.
85 egzemplarzy "Robotnik" z okresu grudnia 1977 r. do marca 1978 r.
21 matryce "Robotnika" nr 9 i 10
tekst satyryczony "Opoczoje polityczna we współczesnej Polsce - 165 egzemplarzy
7 komunikatów KOR.

W wyniku przesłuchania mieszkańca Edwina Mysaka ujawniono maszynopis pisma "Studenckiego Komitetu Solidarności Wydziału Uselni Trójmiasta.

U Adama Wojciechowskiego, Michała Witkowskiego, Bogdana Grabowskiego i Dezideriusza Witkowskiego nie ujawniono żadnych pism i wydawnictw.

Również w dniu 27 kwietnia b.r. funkcjonariusze Wydziału Sledczego KMO w Gdańsku przeprowadzili przesłuchanie mieszkańca Bogdana Dorusiewicza.

W tym czasie w jego mieszkaniu znajdowali się:

- 1/ Andrzej Stefanik
- 2/ Osmary Dymalski /informacja z dnia 10 marca b.r./
- 3/ Bohana Rybicka /informacja z dnia 20 grudnia b.r./
- 4/ Ryszarda Kępnik ur. w 1956 r., ostatnio nie pracująca.

W czasie przesłuchania mieszkańca Bogdana Dorusiewicza ujawniono:
64 karty tekstu piosenki "O drugiej Polsce"
39 kart tekstu wiersza "Szwani i ciisi"
10 egzemplarzy "Robotnik".

W czasie przesłuchania osoby Andrzeja Stefanika ujawniono:
9 matryce tekstu "Komitet Obrony Robotników - odejście nr 13 z dnia 31 sierpnia 1977 r.
2 matryce tekstu satyrycznego "Studencki Komitet Solidarności

strona 0274

**Informacja uzupełniająca
Prokuratury Wojewódzkiej w
Gdańsku z dn. 3 V 1978 r.; IPN Gd
321/70 t. 1, k. 275.**

IPN Gd 321/70/1
Dz. 7/77

246
185

- 3 -

w Krakowie" z 13 lutego 1978 r.
18 kart maszynopisu "Biuletyn Informacyjny nr 8" z lutego 1977 r. i inne materiały.

W czasie przesłuchania Bohany Rybickiej ujawniono broszurę p.t. "Oszozy Polones", oryginalny tekst wiersza "Szwani i ciisi" i "Piosenki o drugiej Polsce".

W pozostałych osób nie ujawniono żadnych materiałów.

W dniu 27 kwietnia b.r. zatrzymano Andrzeja Jarmetowskiego ur. w 1953 r. zam. w Gdańsku, studenta IV roku Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego pochodzącego z Warszawy.

W wyniku przesłuchania osobistego ujawniono z niego 89 stron maszynopisu z tekstem "Podstawy ideowe ONR-ABD.

Dnia 28 kwietnia b.r. Wydział Sledczy KMO w Gdańsku przeprowadził przesłuchanie mieszkańca Janiny Duży-Gwizdy zamieszkałej w Gdańsku, z zawodu inżyniera, zatrudnionej w Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku.

W toku przesłuchania ujawniono wydawnictwo "Zapis nr 5" z lipca 1977 r. Zdzisława Komocińskiego "Kompleks Polski" "Archipelag Gulek" Sołtenicyzna w języku angielskim "Burkomania" - wydawnictwo "Niesamolejne Oficyny" "Działanie i Przeszłość" - Marka Famiewskiego - wydawnictwo jak wyżej

"Biuletyn Informacyjny - Aktualności" sypia publicznego nr 17/77.
10 egzemplarzy "Opinia" z marca 1978 r.
6 egzemplarzy "Robotnika"
Komunikaty KOR i Komitetu Samoobrony Społecznej
33 egzemplarsze pisma maszynowe "Deklaracja Towarzystwa Kursów Naukowych"
2 egzemplarsze wydawnictwa "Indeks"
matryce i kalki Komunikatu KOR nr 17 z 23 stycznia 1978 r.

W dniu 29 kwietnia b.r. w godzinach nocnych funkcjonariusze ZOMO zatrzymali na terenie dworca kolejowego w Gdańsku Krzysztofa Kuryńskiego ur. w 1949 r., o wykształceniu średnim

strona 0274

**Informacja uzupełniająca
Prokuratury Wojewódzkiej w
Gdańsku z dn. 3 V 1978 r.; IPN Gd
321/70 t. 1, k. 276.**

IPN Gd 321/70/1
Dz. 7/77

247
186

- 4 -

zatrudnionego w Państwowym Szpitalu Klinicznym w Gdańsku.

W czasie przesłuchania bogactwa przy zatrzymanym ujawniono między innymi:
22 egzemplarze "Opinia" z marca 1978 r.
3 egzemplarsze pisma satyrycznego "O przesłuchaniach"
pismo "Spotkania" nr 2/78, i "Indeks" nr 3/4.

W związku z ujawnieniem powyższych materiałów dokonano przesłuchania mieszkańca wymienionego w toku którego znaleziono między innymi:
20 egzemplarzy różnych numerów pisma "Robotnik"
146 egzemplarzy "Opinia" nr 3/4 z marca 1978 r.
2 egzemplarsze Odeńskie w sprawie ogłoszenia pełnego tekstu Międzynarodowych Faktów Praw Człowieka"
list studentów KUL do arcybiskupa Łucji Poggi
wydawnictwo "Kultura" z czerwca 1975 r. Instytutu Literackiego w Paryżu.

Powyższe przesłuchania zostały satysfakcjonujące postanowieniami Prokuratur Rejonowych w Gdańsku i Sopocie w dniu 2 maja b.r.

Naczelnik Wydziału Sledczego
mgr Mariusz Wasyński
Wiceprokurator
Prokuratury Wojewódzkiej

Wykonano w 3 egz.
Ręko. Nr 1 - Indonir Anders
Dz. Dep. II Postępow. Karnego
Prze. Gen. w Warszawie

Ręko. 2 i 3 - a/a
MM/US
Lp. ewid. 3, 3.V.1978r.

MM/US.-

strona 0274

**Informacja uzupełniająca
Prokuratury Wojewódzkiej w
Gdańsku z dn. 3 V 1978 r.; IPN Gd
321/70 t. 1, k. 277.**

Pliki do pobrania

[Informacja uzupełniająca Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku z dn. 3 V 1978 r. ws. przeszukań w mieszkaniach m. in. Kazimierza Szołocha i Bogdana Borusewicza; IPN Gd 321/70 t. 1, k. 274-277. \(pdf, 664.71 KB\)](#)

[Notatka urzędowa KWMO w Gdańsku z dn. 26 V 1978 r. dot. powziętych informacji o spotkaniu redakcji podziemnego czasopisma „Robotnik” w mieszkaniu Krzysztofa Wyszokowskiego w dn. 28 V 1978 r. oraz planowanym w tym czasie kolportażu nielegalnych druków; IPN Gd 286/7, s. 21. \(pdf, 356.86 KB\)](#)

[Notatka urzędowa Wydziału Śledczego KWMO w Gdańsku z dn. 17 X 1978 r. ws. przeszukań u Bogdana Borusewicza, Edwina Myszkę i Andrzeja Gwiazdy oraz ich osadzenia w areszcie Komisariatu MO w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 22-23. \(pdf, 1.07 MB\)](#)

[Notatka urzędowa KWMO w Gdańsku z dn. 11 XI 1978 r. dot. powziętych informacji o Krzysztofie Wyszokowskim; IPN Gd 286/7, s. 37. \(pdf, 680.19 KB\)](#)

[Informacja Wydziału Śledczego KWMO w Gdańsku z dn. 20 XII 1978 r. ws. czynności podjętych wobec osób związanych z trójmiejską opozycją antykomunistyczną przed uroczystościami upamiętniającymi ofiary Grudnia '70 w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 49-59. \(pdf, 8.36 MB\)](#)

[Informacja Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku z dn. 23 XII 1978 r. ws. czynności podjętych wobec osób związanych z opozycją antykomunistyczną w Trójmieście przed uroczystościami upamiętniającymi ofiary Grudnia '70 w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 61-64. \(pdf, 4.36 MB\)](#)

[Skarga Anny Walentynowicz z dn. 27 XII 1978 r. do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku ws. sfałszowania protokołu rewizji w jej mieszkaniu w dn. 18 XII 1978 r.; IPN Gd 286/1 t. 2, k. 184. \(pdf, 494.82 KB\)](#)

[Pismo Tadeusza Szczudłowskiego z dn. 31 XII 1979 r. do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dot. działań SB podjętych wobec niego i jego rodziny w grudniu 1979 r.; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 95-97. \(pdf, 2.75 MB\)](#)

[Pismo Leszka Jankowskiego z dn. 7 I 1980 r. do Przewodniczącego Rady Państwa prof. Henryka Jabłońskiego ws. podjęcia interwencji wobec działań SB w Gdańsku w grudniu 1979 r.; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 86-87. \(pdf, 1.44 MB\)](#)

[Notatka służbowa Wydziału Śledczego KWMO w Gdańsku z dn. 10 IV 1980 r. w sprawie wypowiedzi Anny Walentynowicz wobec pracowników Stoczni w dn. 8 IV 1980 r. nt. działań MO; IPN Gd 286/1 t. 2, k. 129. \(pdf, 482.68 KB\)](#)

[Skarga Anny Walentynowicz na postępowanie SB z dn. 2 V 1980 r. skierowana do Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 122. \(pdf, 1.02 MB\)](#)

[Skarga Piotra Szczudłowskiego z dn. 19 V 1980 r. skierowana do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku ws. jego aresztowania w dn. 9 V 1980 r.; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 128-129. \(pdf, 1.63 MB\)](#)

[Notatka służbowa z dn. 29 V 1980 r. dot. zażalenia skierowanego przez Bogdana Borusewicza do Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 123. \(pdf, 740.18 KB\)](#)

[Skarga Jana Zapolnika na działania MO i SB z dn. 10 VI 1980 r. skierowana do Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku; IPN Gd 321/70 t. 2, s. 131-133. \(pdf, 2.22 MB\)](#)

Powiązane informacje

WZZ Wybrzeża

29 IV 1978

Wystawa "W walce o lepszą przyszłość. Wolne Związki Zawodowe 1978-1980"

Plansze okolicznościowej wystawy dwujęzycznej (pol., ang.) przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej.

SB wobec WZZ Wybrzeża

Służba Bezpieczeństwa dysponowała szerokim wachlarzem działań, od inwigilacji, przez zastraszanie, po represje. Powszechne stały się aresztowania na 48 godzin bez podawania przyczyny, pobicia przez „nieznanych sprawców” i wiele innych.

The Coastal Free Trade Unions: The security service and the free trade unions of the Coast